

«Διατήρηση, χρήση και ανταλλαγή
ντόπιων ποικιλιών:
το παράδειγμα του Πελίτι»

Α. Πουλιέζος
Πολυτεχνείο Κρήτης

ΕΠΑΛ ΓΑΡΑΖΟΥ, 29 Μαρτίου 2017

Εν είδει ιδεολογικού πλαισίου

Όσο είμαστε νέοι αγωνιζόμαστε για ν' αλλάξουμε
τον κόσμο.

Όταν μεγαλώσουμε αγωνιζόμαστε για να μη μας
αλλάξει ο κόσμος.

Δεν είμαι ειδικός και δεν προτίθεμαι να σας πω τι
να κάνετε. Απλά να σας ενημερώσω τι κάνουν
κάποιοι άλλοι.

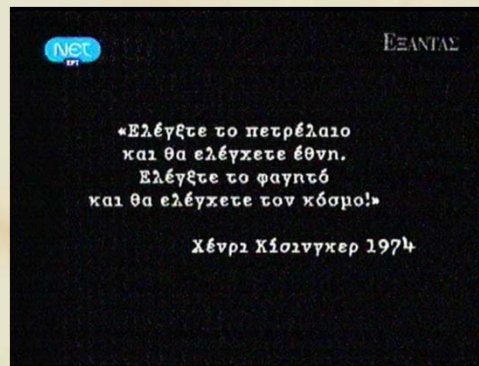

Δημοκρατία και ντόπιοι σπόροι;

«Ελέγξτε το πετρέλαιο και θα ελέγχετε τα έθνη.
Ελέγξτε το φαγητό και θα ελέγξετε τον κόσμο.»

Henry Kissinger

Υπουργός εξωτερικών ΗΠΑ, 69-77 (Nixon/Ford)

Γιατί;

Η διατήρηση των ντόπιων ποικιλιών συνδέεται με πολλές πτυχές της καθημερινής ζωής:

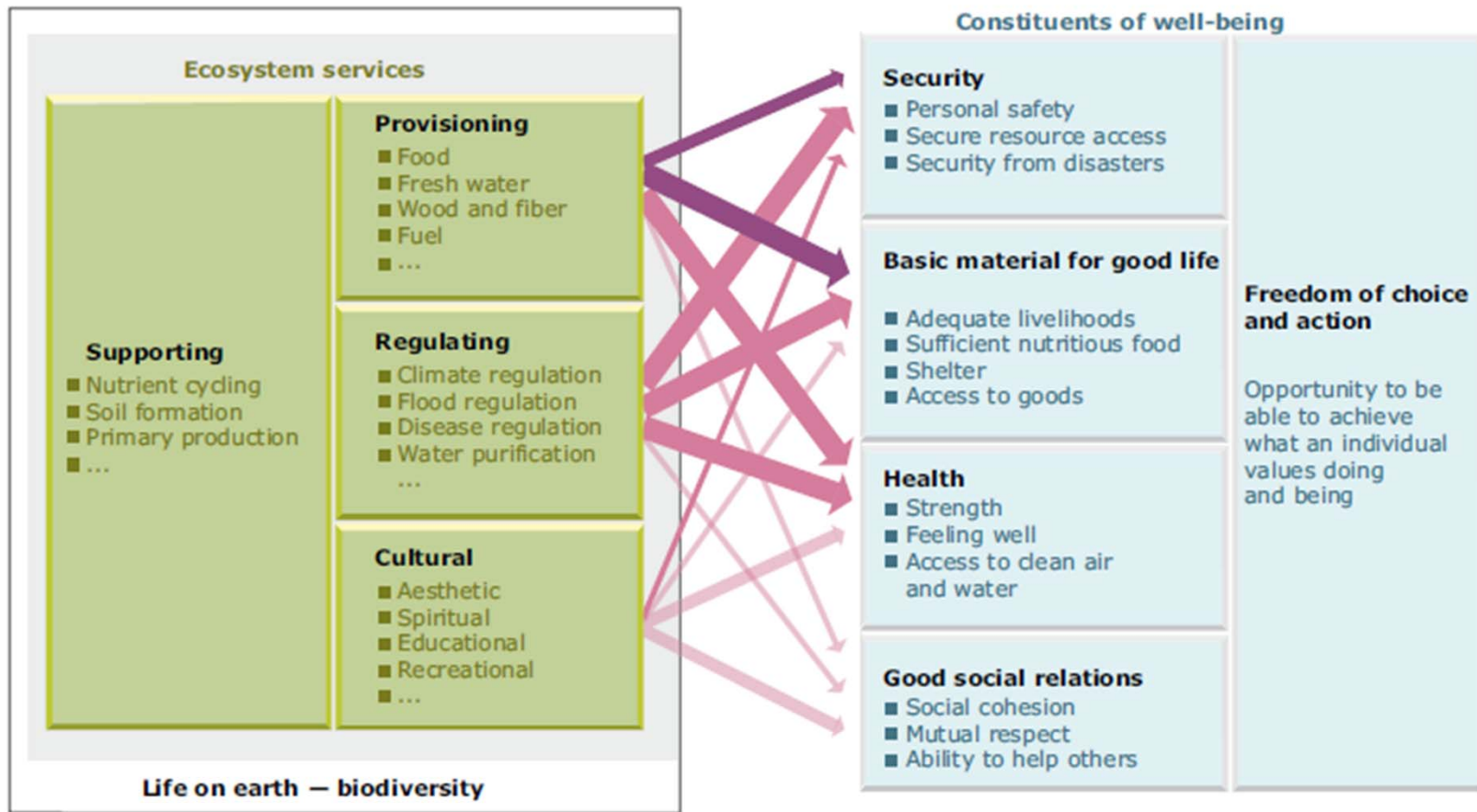
1. Βιοποικιλότητα

«Το σύνολο των γονιδίων, των βιολογικών ειδών των οικοσυστημάτων και των πολιτισμών μιας περιοχής»

2. Οικονομία

3. Δημοκρατία

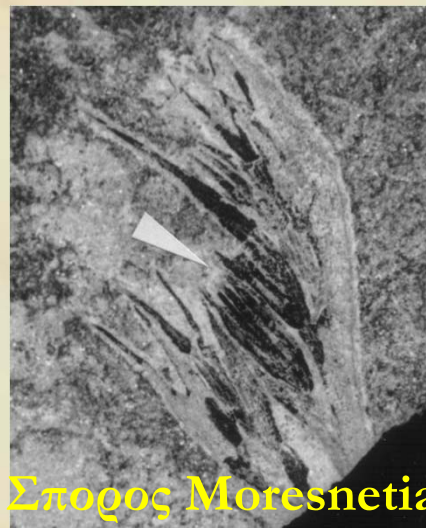

Βιοποικιλότητα

Το ταξίδι των φυτών πάνω στη γη ξεκίνησε πριν 475 εκατομμύρια χρόνια. Τα επίγεια φυτά εξελίχθηκαν από τα άλγη μέσω μιας μακρόχρονης διαδικασίας εξέλιξης. Το πρώτο γνωστό είδος φέρει το όνομα *Cooksonia*. Τα πρώτα φυτά με σπόρο εμφανίστηκαν περίπου 360 εκατομμύρια χρόνια πριν.

Moresnetia

Σπορος Moresnetia

Όταν η γη πρασίνισε

Στο φως τα απολιθώματα των αρχαιότερων χερσαίων φυτών

Δημοσίευση: 12 Οκτ 2010, 17:22

Τα σημερινά ηπατικά - μια κατηγορία βρυόφυτων- ίσως δεν έχουν αλλάξει από τότε που κατάκτησαν την ξηρά

Λονδίνο , Ηνωμένο Βασίλειο

Μικροσκοπικά απολιθώματα που βρέθηκαν στην Αργεντινή προσφέρουν μια σπάνια ματιά στην εποχή που τα φυτά άρχισαν να επεκτείνονται από τους ωκεανούς στην Ξηρά. Πρόκειται για σπόρια 472 εκατομμυρίων ετών που προέρχονται από βρυόφυτα, τους προγόνους όλων των σημερινών χερσαίων φυτών.

Μέσα σε δείγματα ιζημάτων από την περιοχή Ρίο Καπίλας της βορειοδυτικής Αργεντινής, οι ερευνητές ανακάλυψαν σπόρια των φυτών ηπατικών, μια κατηγορία βρυόφυτων που υπάρχει μέχρι και σήμερα.

Τα σπόρια ανήκαν όχι σε ένα αλλά σε πέντε διαφορετικά γένη ηπατικών. Η ποικιλία αυτή «δείχνει ότι τα φυτά είχαν ήδη αρχίσει να διαφοροποιούνται, και επομένως είχαν αποικίσει την Ξηρά νωρίτερα από τα χρονολογημένα δείγματά μας» δήλωσε στο BBC η Κλαούντια Ρούμπινσταϊν του Ινστιτούτου Έρευνας Χιονιού, Πάγου και Περιβάλλοντος της Αργεντινής.

Η Ρούμπινσταϊν εκτίμησε ότι τα φυτά εμφανίστηκαν στην Ξηρά στα τέλη της Κάμβριου (499-488 εκατ. χρόνια πριν) ή τις αρχές της Ορδοβίκιου περιόδου (488-472 εκατ. χρόνια πριν).

Η μελέτη της δημοσιεύεται στην επιθεώρηση New Phytologist.

Μέχρι σήμερα, τα αρχαιότερα γνωστά απολιθώματα φυτών προέρχονταν από σπόρια ηπατικών που βρέθηκαν στη Σαουδική Αραβία και την Τσεχία και χρονολογούνται στα 463-461 εκατ. χρόνια πριν.

Τα ηπατικά είναι «πρωτόγονα» φυτά χωρίς βλαστό και ρίζες, τα οποία πιστεύεται ότι κατάγονται από πολυκύτταρα φύκη του γλυκού νερού.

Τα σπόριά τους, γνωστά ως κρυπτοσπόρια, περιβάλλονται από ένα εξαιρετικά ανθεκτικό υλικό που διευκολύνει την απολίθωσή τους -τα φύλλα, για παράδειγμα, απολιθώνονται πολύ πιο σπάνια.

Η τελευταία ανακάλυψη ενισχύει τη θεωρία που θέλει τα ηπατικά προγόνους όλων των χερσαίων φυτών.

Δίνει επίσης μια ιδέα για το πού μπορεί να πρωτοεμφανίστηκαν: «Πιθανότατα συνέβη στην Γκοντβάνα» εκτιμά η Δρ Ρούμπινσταϊν, αναφερόμενη στην αρχαία υπερήπειρο που περιλάμβανε όλη την Ξηρά του σημερινού νότιου ημισφαιρίου, μαζί με την Ινδία και την Αραβία. Πρόσθεσε ότι αυτό πρέπει να συνέβη τουλάχιστον 5.000 χιλιόμετρα από τις περιοχές που αντιστοιχούν στη σημερινή Σουηδική Αραβία και την Τσεχία.

Τα ηπατικά έδωσαν αργότερα διαφορετικές κατηγορίες βρυόφυτων όπως τα σημερινά βρύα και τα κερατόφυτα. Αργότερα εμφανίστηκαν τα πρώτα αγγειόσπερμα φυτά όπως τα λυκοπόδια και οι φτέρες, και τέλος ακολούθησαν τα σπερματοφύτα, η κατηγορία στην οποία ανήκουν τα περισσότερα σημερινά φυτά.

Newsroom ΔΟΛ

Στη φύση οι ζωντανοί οργανισμοί αναπαράγονται με δύο τρόπους: έμφυλα (σεξουαλικά) και άφυλα (ασεξουαλικά) (κυρίως σε φυτά αλλά και σε κάποια ζώα).

Στη φύση η σεξουαλική αναπαραγωγή έχει επικρατήσει – και όχι τυχαία.

Η **επικρατούσα** άποψη, είναι ότι η έμφυλη επιλογή,

1. Μειώνει τη συσσώρευση επιβλαβών μεταλλάξεων και,
2. Αυξάνει τη ταχύτητα προσαρμογής σε μεταβαλλόμενα περιβάλλοντα. (ικανοποιητική ερμηνεία δεν έχει δοθεί ακόμα, καθώς είναι ανεξήγητο πώς έχουν επιβιώσει ασεξουαλικά είδη).

Δηλαδή και οι ασεξουαλικά αναπαραγόμενοι οργανισμοί μεταλλάσσονται, αλλά με μικρότερο ρυθμό.

Η «μείωση», βασικός μηχανισμός της σεξουαλικής αναπαραγωγής, μάλλον εμφανίστηκε πριν ένα δισεκατομμύριο χρόνια, ως μετάλλαξη της «μίτωσης» (κλασσική κυτταρική διαίρεση), και από τότε επικράτησε στο στίβο της φυσικής αναπαραγωγής.

Επομένως, αφού η βιοποικιλότητα έχει επικρατήσει ως η προσφορότερη μέθοδος επιβίωσης των έμβιων οργανισμών πάνω στη γη, είναι προφανές ότι κάθε προσπάθεια ελάττωσης της μειώνει τη πιθανότητα επιβίωσης μας.

Οικονομία-Δημοκρατία

Η υβριδική γονιμοποίηση (επιλεκτική διασταύρωση) καλαμποκιού ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του 40. Οι σπόροι τους δεν είναι κατάλληλοι για να ξαναφυτευθούν, γιατί χάνουν τις αρχικές τους ιδιότητες.

Τα γενετικά τροποποιημένα φυτά έχουν ακολουθίες DNA, για ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που θα ήταν αδύνατο να αποκτήσουν με φυσικό τρόπο (π.χ. δηλητηριώδη σε έντομα μέσω του *Bacillus Thuringiensis*). Αυτά αναπαράγονται (σε αντίθεση με τα υβρίδια), αλλά η αναπαραγωγή τους απαγορεύεται από νόμους πνευματικών δικαιωμάτων.

Η Monsanto κατέχει το 90% των πατεντών των χαρακτηριστικών όλων των γενετικά μεταλλαγμένων φυτών.

Οι αγρότες δεν επιτρέπεται να εμπορευτούν ποικιλίες που δεν είναι εγγεγραμμένες στους εθνικούς καταλόγους, οι οποίοι περιλαμβάνουν ελάχιστες παλαιές ποικιλίες και πολλά υβρίδια.

Η εξελικτική προσέγγιση δεν έρχεται σε αντίθεση με τις
όποιες θρησκευτικές πεποιθήσεις:

**Ὡσπερ πελειάν,
τετρωμένος την πλευράν σου, Λόγε,
σους θανόντας παιδας εζώωσας,
επιστάξας ζωτικούς αυτοίς κρουνούς.**

Ὅπως ο πελειάνος αυτοτραυματίζεται και με το αίμα του
σώζει τα παιδιά του από το δάγκωμα του φιδιού, έτσι και ο
Χριστός με τη σταύρωση του και το αίμα του σώζει εμάς από
την αμαρτία.

Επιτάφιος Θρήνος - Εγκώμια Στάση Δεύτερη

Ένα εφιαλτικό (;) σενάριο Ανθρώπινη γενετική μηχανική (HGE)

Πλησιάζουμε ταχέως προς το σημαντικότερο κατώφλι της ανθρώπινης ιστορίας: την ικανότητα να χειριζόμαστε απευθείας τα γονίδια που κληρονομούμε στα παιδιά μας.

Η ανάπτυξη και χρήση αυτών των τεχνολογιών θα αλλάξει ανεπιστρεπτί τη φύση της ανθρώπινης ζωής και κοινωνίας. Θα αποσταθεροποιήσει την ανθρώπινη βιολογικά ταυτότητα και λειτουργία. Θα κινητοποιήσει κοινωνικές, ψυχολογικές και κοινωνικές δυνάμεις που είναι αδύνατον τώρα να φανταστούμε, πόσο μάλλον να ελέγξουμε.

Οι τεχνολογίες αυτές αναπτύσσονται και προωθούνται από ένα δίκτυο επιστημόνων που ασκούν επιρροή και που βλέπουν τους εαυτούς τους σαν τους σιαπανείς μίας νέας εποχής για το ανθρώπινο είδος. Προσδοκούν την ημέρα που **οι γονείς θα μπορούν κυριολεκτικά να συνθέτουν τα παιδιά τους από ένα κατάλογο γονιδίων**. Επιθυμούν ένα μέλλον στο οποίο η γνωστή ανθρωπότητα θα δίνει σταδιακά τη θέση της σε μία γενετικά βελτιωμένη ελίτ που θα έχει τα χαρακτηριστικά ενός ξεχωριστού είδους.

Η φύση μας γλύτωσε προς το παρόν από έναν εκ των ερευνητών στο τομέα αυτό: ο French Anderson, «πατέρας» της γονιδιακής θεραπείας, καταδικάστηκε το 2004, στα 67 του, σε φυλάκιση 14 ετών για σεξουαλική κακοποίηση της ανήλικης κόρης ενός συναδέλφου του.

Δυστυχώς οι υπόλοιποι δε σταματούν. Ο Shoukhrat Mitalipov από το Εθνικό Κέντρο Ερευνών Πρωτευόντων του Πανεπιστημίου του Όρεγκον προχώρησε τη γενετική μηχανική ένα κρίσιμο βήμα μπροστά. Το 2009 κατάφερε να δημιουργήσει πιθήκους (της φυλής των μακάκε) με 3 γονείς: έναν άρρενα και 2 θήλεα. Το ένα θήλυ πρόσφερε το χρωμοσωματικό DNA της ενώ το άλλο το μιτοχονδριακό. Τα παιδιά κληρονομούν τις ιδιότητες και των τριών γονέων. Και όλα αυτά υπό το πρόσχημα της πρόληψης σοβαρών γενετικών ασθενειών.

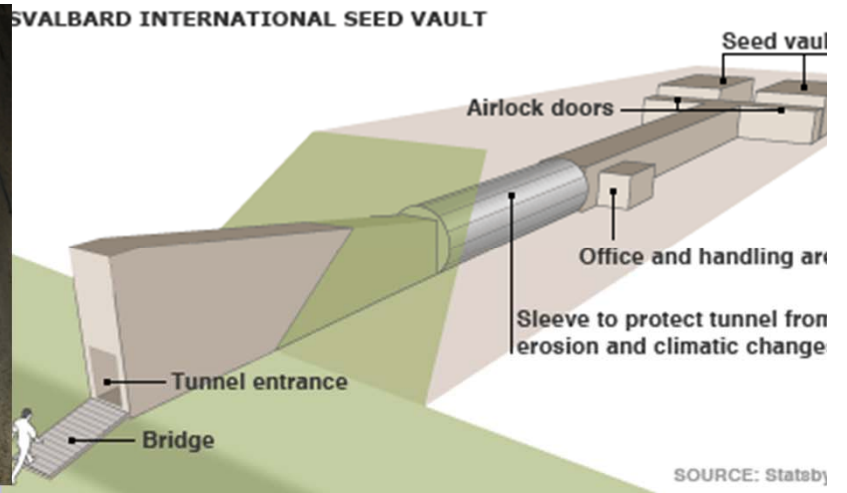
Ο ΟΗΕ ανακήρυξε το 2010
«Διεθνές Έτος Βιοποικιλότητας».

Είναι μια γιορτή της ζωής πάνω στη γη και της
σημασίας της βιοποικιλότητας στη ζωή μας.

Είστε αναπόσπαστο κομμάτι της φύσης. Η μοίρα σας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη βιοποικιλότητα, την τεράστια ποικιλία των ζώων και φυτών, τις περιοχές όπου βρίσκονται και το περιβάλλον που τα περιβάλλει παντού στον κόσμο. Βασίζεστε σε αυτή την ποικιλομορφία της ζωής για να έχετε τροφή, καύσιμα, φάρμακα και άλλα απαραίτητα αγαθά χωρίς τα οποία απλά δεν μπορείτε να ζήσετε. Ωστόσο, η πλούσια αυτή ποικιλομορφία εξαφανίζεται με γοργό ρυθμό εξαιτίας της ανθρώπινης δραστηριότητας. Αυτό μας κάνει φτωχότερους και αποδυναμώνει την ικανότητα των ζωντανών συστημάτων να αντισταθούν στις αυξανόμενες απειλές όπως η κλιματική αλλαγή.

Svalbard Global Seed Vault ή Doomsday Seed Vault (Κρύπτη σπόρων της Δευτέρας Παρουσίας)

ΕΠΛΛ ΓΑΡΑΖΟΥ, 29 Μαρτίου 2017

Cary Fowler, διευθύνων σύμβουλος του Global Crop Diversity Fund με έδρα τη Ρώμη, και κινητήρια δύναμη του Svalbard Global Seed Vault.

«Η ποικιλότητα των καλλιεργούμενων φυτών, σύντομα θα αποδειχθεί ότι είναι ο πιο ισχυρός και απαραίτητος πόρος για να αντιμετωπισθεί η κλιματική αλλαγή, η έλλειψη νερού, ενέργειας και τροφής για τον αυξανόμενο πληθυσμό»

Αρχιτεκτονική και ντόπιοι σπόροι;

Κιβωτός: παλιοί σπόροι για νέες καλλιέργειες

Ελληνική συμμετοχή της 12ης Διεθνούς Έκθεσης
Αρχιτεκτονικής Μπιενάλε της Βενετίας.

Εθνικοί επίτροποι: Φοίβη Γιαννίση, Ζήσης Κοτιώνης.

Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Τοπικής Δημοκρατίας
Ισράελ 16 Οκτωβρίου 2010

Η ξύλινη κατασκευή αποτελείται από τάβλες, δοκούς και επιφάνειες κόντρα πλακέ θαλάσσης. Πρόκειται για λυόμενη κατασκευή που μπορεί να στηθεί κατ' αρχήν στο ελληνικό περίπτερο και κατόπιν θα είναι δυνατή η επανεγκατάστασή της. Στον εσωτερικό χώρο της κιβωτού το αρχείο φυτών και σπόρων συμπληρώνεται από την εγκατάσταση μικρής κουζίνας. Η παρασκευή φαγητού από την συλλογή-αρχείο της κιβωτού επιτρέπει την κατοίκηση του εκθεσιακού χώρου με δυναμικό-διαδραστικό τρόπο.

Η πρόταση της «Κιβωτού» επιχειρεί να αναδείξει την σχέση ανάμεσα στο φυτογενετικό υλικό και τους σπόρους που καλλιεργούνται, με το είδος του τοπίου μέσα στο οποίο ζούμε και τον τρόπο που μεταβολιζόμαστε. Ο ίδιος ο μεταβολισμός δεν είναι βιολογικό αλλά πολιτισμικό γεγονός. Η πτώχευση της διατροφής είναι συνώνυμη με την πτώχευση της μνήμης και της ιστορίας που στην περίπτωση της Ελλάδας είναι πλούσια σε ποικιλία αλλά και σε βάθος χρόνου. Η κιβωτός που εγκαθίσταται στο ελληνικό περίπτερο γίνεται ένας πυκνωτής – αρχείο σπόρων και ταυτόχρονα ένα πεδίο ενημέρωσης και ανταλλαγής φυτογενετικού υλικού. Από την άλλη, η κιβωτός είναι μια κουζίνα, χώρος μεταποίησης των σπόρων σε φαγητό. Η εστίαση φέρνει κοντά τους ανθρώπους και η αρχιτεκτονική συντάσσει αυτή την εγγύτητα. Οι σπόροι, τα φυτά και οι καρποί συσσωρεύονται αναδεικνύοντας την πλούσια ελληνική βιοποικιλότητα. Η ευθύνη ανάδειξης, διάσωσης και ολοκλήρωσης της βιοποικιλότητας μέσα στο σύγχρονο αγροτικό-μητροπολιτικό τοπίο, αναλαμβάνεται συμβολικά μέσα από την δημιουργία και λειτουργία της ελληνικής κιβωτού σπόρων-κουζίνας, στην 12η Διεθνή Έκθεση Αρχιτεκτονικής της Βενετίας.

Όσο η εισαγωγή και έναρξη καλλιέργειας του σπόρου υπενθυμίζει μία συγκεκριμένη ιστορική στιγμή (νεολιθική καλλιέργεια, κατάκτηση της Αμερικής και διανομή στην Ευρώπη των ευρεθέντων νέων ειδών κλπ), τόσο η συνέχιση της καλλιέργειάς του, συνδεδεμένη με τον τόπο, αναδεικνύει την επιλογή του φυτού ως τμήμα του πολιτισμικού οικοδομήματος του τόπου. Οι διαφορετικές του χρήσεις (διατροφή, θεραπεία, καλλωπισμός, λατρεία, φαρμακεία ευφορική, αφροδισιακή ή φονική) ανήκουν και εκφράζουν τα διαφορετικά πολιτισμικά πεδία που ιστορικά έχει αναπτύξει ο συγκεκριμένος τόπος. Η εξαφάνιση ενός φυτού συνεπάγεται και την εξαφάνιση όχι μόνο της συγκεκριμένης χρήσης του αλλά και ενός κομματιού της πολιτισμικής ιστορίας του τόπου. Η επικράτηση των μονοκαλλιεργειών, των μονοπωλιακών υβριδικών νέων σπόρων, ισοδυναμεί με αφαίρεση ελευθερίας (Raj Patel, Vandana Shiva): αφαιρεί από την διατροφική, και όχι μόνο, μνήμη των τόπων, πολύτιμα κομμάτια τους-μαρτυρίες που διασώθηκαν με την συλλογική βούληση και πρακτική, μέσα σε μεγάλες διάρκειες χρόνου.

Γιατί δεν αντιδρούμε;

ΤΕΙΧΗ

Χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδῶ
μεγάλα κ' ὕψηλά τριγύρω μου ἔκτισαν τείχη.

Καὶ κάθομαι καὶ ἀπελπίζομαι τώρα ἐδῶ.
Ἄλλο δὲν σκέπτομαι : τὸν νοῦν μου τρώγει αὐτὴ ἡ τύχη

διότι πράγματα πολλὰ ἔξω νὰ κάμω εἶχον.
Ἄ δταν ἔκτιζαν τὰ τείχη πῶς νὰ μὴν προσέξω.

Ἄλλὰ δὲν ἄκουσα ποτὲ κρότον κτιστῶν ἢ ἤχον.
Ἄνεπαισθήτως μ' ἔκλεισαν ἀπὸ τὸν κόσμον ἔξω.

Κ. Π. Καβάφη, «Ποιήματα Α' (1896-1918)»
Ἰταρὸς Εκδοτικὴ Εταιρεία, Οκτώβριος 1978.

Πελίτι

«Αντί να στεναχωριέσαι για το σκοτάδι άναψε ένα φως»

Το «Πελίτι» πρωτάνθισε την άνοιξη του 1995 με τον Παναγιώτη Σαΐνατούδη, σημερινό συντονιστή των δράσεών του, μαζί με τη σύζυγό του Σοφία Γίδα. Το 2009 βραβεύτηκε από τη *Biodiversity International* ως ένας από τους επτά «Φύλακες Βιοποικιλότητας της Μεσογείου».

«Πελίτ» στα ποντιακά σημαίνει βελανιδιά. Μια μεγάλη βελανιδιά που βρίσκεται στο Δασωτό Κ. Νευροκοπίου νομού Δράμας ήταν το όραμα. Το σήμα του «Πελίτι» είναι εμπνευσμένο από έναν Ινδιάνικο μύθο όπου πιασμένοι χέρι, χέρι χορεύουν σε κύκλο άντρες και γυναίκες.

Το *Πελίτι* είναι πλέον εγκατεστημένο σε δική του έκταση έξι στρεμμάτων στο Μεσοχώρι Παρνεστίου Δράμας. Σε πορεία υλοποίησης είναι τα γραφεία, η κοινοτική Τράπεζα Σπόρων και οι εγκαταστάσεις για την Πανελλαδική Γιορτή Ανταλλαγής Ντόπιων Ποικιλιών που έως τώρα γινόταν στο νομό Λάρισας.

Οι βασικοί στόχοι του Πελίτι είναι

- η συλλογή, διατήρηση και διάδοση των ντόπιων ποικιλιών,
- η ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών χωρίς τη μεσολάβηση του χρήματος,
- η δημιουργία μιας εναλλακτικής κοινότητας με κύριο άξονα τη διατήρηση των ντόπιων ποικιλιών.

Νομικό πρόσωπο του "Πελίτι"

Το "Πελίτι" είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρία, εγκεκριμένη από το πρωτοδικείο της Δράμας.

Συλλογή, διατήρηση και διάδοση των ντόπιων ποικιλιών

Το "Πελίτι" σήμερα είναι η σημαντικότερη οργάνωση στην Ελλάδα, στο θέμα της συλλογής, διάδοσης και διάσωσης των ντόπιων ποικιλιών. Επίσης ασχολείται και με την καταγραφή των αυτόχθονων αγροτικών ζώων.

Εξερευνητικές αποστολές

Σε όλη τη διάρκεια του χρόνου πραγματοποιούνται εξερευνητικές αποστολές στην ηπειρωτική και την νησιώτικη χώρα. Μέχρι σήμερα έχουν συγκεντρωθεί και διανεμηθεί πάνω από 1500 ποικιλίες λαχανικών, σιτηρών, κ. λ. π., σε 60.000 ερασιτέχνες και επαγγελματίες καλλιεργητές.

Η διατήρηση των ποικιλιών

Ένα μέρος από τις ποικιλίες που βρίσκονται στις εξερευνητικές αποστολές δίνεται στην Τράπεζα Γενετικού Υλικού, που είναι ο εθνικός φορέας για το φυτικό γενετικό υλικό. Ένα άλλο μέρος δίνεται σε συνεργαζόμενους καλλιεργητές-διατηρητές, προκειμένου να αναλάβουν τη ζωντανή διατήρησή του και την αξιολόγησή του.

Αποστολές σπόρων

Το Πελίτι δίνει μικρές ποσότητες σπόρων σε καλλιεργητές. Οι σπόροι αυτοί είναι αβελτίωτες ποικιλίες και δίνονται δωρεάν.

Πανελλαδική Γιορτή Ανταλλαγής Ντόπιων Ποικιλιών

Το Μάρτιο του 1999, το Πελίτι οργάνωσε την 1η Πανελλαδική Γιορτή Ανταλλαγής Ντόπιων Ποικιλιών.

Το Σάββατο 10 Απριλίου 2010 πραγματοποιήθηκε η 10η Πανελλαδική Γιορτή Ανταλλαγής Ντόπιων Ποικιλιών στη γη του Πελίτι, στο Μεσοχώρι του Δήμου Παρανεστίου στο Ν. Δράμας.

Οι στόχοι της γιορτής είναι:

- Να δοθούν σε όσο το δυνατόν περισσότερους καλλιεργητές παραδοσιακές ποικιλίες λαχανικών, σιτηρών κ α.
- Να έρθουν σε επαφή μεταξύ τους οι καλλιεργητές ντόπιων ποικιλιών και να ανταλλάξουν ποικιλίες, πληροφορίες και εμπειρίες.
- Να βρουν παραδοσιακές ποικιλίες οι καλλιεργητές που δεν έχουν παραδοσιακούς σπόρους.
- Να γίνουν όλες οι ανταλλαγές ελεύθερα χωρίς τη μεσολάβηση του χρήματος.

«Κατά τόπους αγροκτήματα»

Το 2000 ξεκίνησε η περιοδική έκδοση (πλέον διαθέσιμη και δικτυακά) «Κατά τόπους αγροκτήματα για τη διαφύλαξη των ντόπιων ποικιλιών και των αυτόχθονων αγροτικών ζώων». Το περιοδικό παρουσιάζει τις δράσεις του Πελίτι, αυτά που έγιναν και αυτά που είναι να γίνουν. Είναι ένας χάρτης που καταγράφει τους καλλιεργητές, την περιοχή τους και τις ποικιλίες που διατηρούν. Το Σεπτέμβριο του 2010 κυκλοφορεί το 10ο τεύχος.

Εγχειρίδιο για τη συλλογή και τη διατήρηση των ντόπιων ποικιλιών

Το «εγχειρίδιο για την συλλογή και διατήρηση των ντόπιων ποικιλιών» περιγράφει πώς να συλλέξετε σπόρους και πώς να τους συντηρήσετε.

Τα οικονομικά του Πελίτι

Όλοι όσοι συμμετέχουν στις δράσεις του Πελίτι είναι εθελοντές. Σε σύνολο κάθε χρόνο προσφέρουν εργασία, γνώσεις, τεχνική υποστήριξη κ.λ.π. πάνω από 300 εθελοντές. Στον εορτασμό της 7ης Απριλίου συμμετέχουν κάθε χρόνο κοντά στους 300 με 400 μαθητές.

Τα έσοδα του Πελίτι είναι από:

- α) τις προσφορές και δωρεές των φίλων του
- β) τις εκδόσεις του (βιβλία, καρτ ποσταλ, μπλουζάκια, πάνινες τσάντες κ.α).
- γ) από τους οικονομικούς υποστηρικτές.

Πρόσφατη δραστηριότητα

Συμμετοχή στην 17η Πανελλαδική Γιορτή Οικολογικής Γεωργίας και Χειροτεχνίας «Ένας άλλος κόσμος είναι εδώ» 30 Σεπτεμβρίου - 3 Οκτωβρίου 2010, Περιβαλλοντικό Πάρκο Αντώνη Τρίτση, Ίλιον Αττικής . Κάθε χρόνο η γιορτή διοργανώνεται σε διαφορετική πόλη από διάφορες συλλογικότητες και παραγωγούς με ανώτατο όργανο τη συνέλευση των συμμετεχόντων. Φέτος συνδιοργανώθηκε από τον Συνεταιρισμό για το Εναλλακτικό και Αλληλέγγυο Εμπόριο «ο Σπόρος» και το Δίκτυο «Οικοποιινότητα» .

Το Πελίτι θα έχει δύο εργαστήρια:

1. «Βαδίζοντας προς την αυτάρκεια»: παρασκευή τυριού, μερέντας και αλατιού από βότανα.
2. «Κρατώντας το δικό μας σπόρο»

Εγχειρίδιο
για τη συλλογή και τη διατήρηση
των ντόπιων ποικιλιών

Πελίτι 2008

Το Πελίτι έχει συντάξει ένα εγχειρίδιο για τη φύτευση, συλλογή και διατήρηση σπόρων, που είναι διαθέσιμο από την ιστοσελίδα του www.peliti.gr.

Το πιο σημαντικό στοιχείο είναι ότι διαφορετικές ποικιλίες του ίδιου είδους πρέπει να φυτεύονται σε μια απόσταση ασφαλείας (1000 μ.) για να αποφεύγονται οι διασταυρώσεις.

Οι σπόροι του Πελίτι καρπίζουν

Στο Αγρόκτημα Αντωνόπουλου, στο Δίλοφο Ναρθακίου, καλλιεργείται το δημητριακό «Ζέα», το αρχαιότερο γνωστό στον άνθρωπο. Δείγματα του βρέθηκαν σε ανασκαφές προϊστορικών οικισμών σε όλο τον ελληνικό χώρο, με παλαιότερο αυτό της Μικράς Ασίας που χρονολογείται 12.000 π.Χ. Η κυριότερη ιδιότητα του είναι ότι περιέχει 40% περισσότερο μαγνήσιο (χρήσιμο στο μεταβολισμό) από τα άλλα δημητριακά.

Ο μη κυβερνητικός οργανισμός περιβάλλοντος «**Ηλέσιον**» έχει ως στόχο τη διατήρηση αρχαίων ποικιλιών και τη σύνδεση της παράδοσης με την επιστημονική πρόοδο. Ξεκίνησε από την ανακάλυψη παλιών κλημάτων «γχοσμά» πάνω σε καρυδιές στην Οίτη.

Στις 6/12/2008 έγινε σπορά παλαιού κρητικού σπόρου σιταριού (μαυραγάρι) στο Πάρκο Διάσωσης Χλωρίδας και Πανίδας του Πολυτεχνείου Κρήτης.

Χανιά

Στα Χανιά δραστηριοποιείται εδώ και μερικά χρόνια η «Πρωτοβουλία Πολιτών για τη διατήρηση των ντόπιων σπόρων».

Το «Πάρκο Διάσωσης Χλωρίδας και Πανίδας» του Πολυτεχνείου Κρήτης που ιδρύθηκε και διευθύνεται από τον καθηγητή Γιάννη Φίλη και επιβλέπεται από τη βιολόγο D' Agata, έχει μεγάλη συμβολή στη διατήρηση των ντόπιων ποικιλιών.

Ποικιλίες σκληρού σταριού στην Κρήτη το 1942: 13

- var. *affine* Körn.
- var. *africanum* Körn.
- var. *apulicum* Körn.
- var. *erythromelan* Körn.
- var. *hordeiforme* (Host) Körn.
- var. *leucomelan* (Alef.) Körn.
- var. *leucurum* (Alef.) Körn.
- var. *melanopus* (Alef.) Körn.
- var. *murciense* Körn.
- var. *niloticum* Körn.
- var. *pseudoalexandrinum* Flaksb.
- var. *reichenbachii* Körn.
- var. *salomonis* Körn.

Σήμερα: 2

μαυραθήρας, μαυραγάνι

Στις 6 Μαΐου 2008 έγινε σπορά παραδοσιακού σιταριού και άλλων ντόπιων σπόρων. Στη συνέχεια το σιτάρι θερίστηκε, αλωνίστηκε και αλέστηκε.

Σπορά

Θερισμός

Σιτάρι, ποικιλία Μαυραθέρας ή Μαυραγάνη
Triticum turgidum subsp. *durum*

Κριθάρι τροχάτο *Hordeum vulgare*

Ρεβύθια *Cicer arietinum*

Κουκιά

Vicia faba var. equina

Μαναρόλια (Δυτ. Κρήτη)
Lathyrus clymenum (φάβα της Σαντορίνης)

Μαναρόλια (Ανατ. Κρήτη) *Lathyrus sativus*

Ψαρές (Δυτ. Κρήτη), Παπούλες (Ανατ. Κρήτη)
Lathyrus ochrus

Η βιοποικιλότητα δεν σταματά στους σπόρους

Πέρα από τους σπόρους των λαχανικών, πολύ σημαντικό είναι επίσης και η διατήρηση των ντόπιων ποικιλιών των δέντρων.

Επίσης οι ντόπιες ποικιλίες των ζώων πρέπει να διατηρηθούν.

Τέλος, η διατήρηση της ποικιλίας της άυλης κληρονομιάς μας, εμπίπτει στο ίδιο ακριβώς πλαίσιο (γλωσσικά ιδιώματα, φαγητά, μουσική, φορεσιές, ήθη και έθιμα).

Εγώ

Έχω γεννηθεί στην Αθήνα, με επτανησιακές ρίζες. Έζησα στην Αθήνα και Λονδίνο μέχρι το 1985, οπότε και μετακόμισα στα Χανιά. Ζω σ' ένα κτήμα 6 στρ. και ασχολούμαι με τις ντόπιες ποικιλίες από το 2005 όταν συνειδητοποίησα ότι όλα τα φυτάνια που αγόραζα μέχρι τότε ήταν υβρίδια. Μη έχοντας προηγούμενη εμπειρία σε αγροτικά, πασχίζω ακόμα.

Πλατανιάνη ντομάτα (10/10)

Άνυδρο αγγούρι Φολέγανδρου

Διατηρώντας ένα σπόρο,
διατηρούμε ένα κομμάτι της
ελευθερίας μας.

Σας ευχαριστώ για τη παρουσία σας

